

שיחת השבוע

ערב שבת-קודש

פרשת וישב

935 הגיליון השבועי לכל יהודי

כ' בכסלו התשס"ה
(3.12.04)

יוצא לאור על-ידי צעירי-אגודת-חב"ד — המרכז ת"ד 14 כפר חב"ד 72915, טל' 03-9607588 • עורך: מנחם ברוד • יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונב

יש חדש

אור בחנוכה

צעירי-חב"ד משלימים את ההיערכות למבצע חנוכה, שבו יביאו את שמחת החג לכוחות הביטחון, למואשפים במרכזים רפואיים, לקשישים בבתי-אבות, לריכוזי עולים ואף לבתי-כלא ועוד, ויזכו את הציבור בהדלקת הנרות. מרכז צעירי-חב"ד הוציא-לאור לקראת חנוכה עלוני-הסברה מרהיבי-עין, לילדים ולמבוגרים, בעברית וברוסית. העלוניס יופצו במאות-אלפי עותקים וינחילו לציבור את ערכי החג, מצוותיו ומנהגיו. כמורכב עוצב דגם חדש של חנוכייה מרכזית, להצבה במרכזי הערים.

האור ינצח

ביום חמישי בערב תתקיים פעילות ארצית רחבת-היקף בכל סניפי צעירי-חב"ד בסמטה האור ינצח. במסגרתה יתקיימו הדלקות נר חנוכה מרכזיות בסימן הזהדות עם משפחות נפגעי הטרור. בערב זה ידליקו את הנרות נציגי המשפחות, ובכך יפגינו את נחישותו של עם-ישראל לגבור על כל הקשיים ולהוסיף לשאת את אור האמונה והביטחון בה'.

התוועדות בירושלים

במצאי שבת זו תהיה א"ה בירושלים ההתוועדות המרכזית לרגל חג-הגאולה י"ט בכסלו. היא תיערך באולמי גוטניק, בגבעת-שאל, בהשתתפות אדמו"רים, גדולי הרבנים והמשפיעים. משא מיוחד ישמיע אורח הדרך הישרה' להתוועדות י"ט כסלו, הרב לוי ויינברג, רבה של קהילת חב"ד ביהונסבורג, דרום-אפריקה, וראש מכון ההוראה במקום.

התוועדות משודרת

התוועדות חסידיית משודרת תהיה א"ה באולפני קול-ישראל בירושלים, במסגרת התכנית מוצ"ש, המשודרת ברשת ב לאחר יומן חצות. לצד אורחים באולפן ישתתפו במשדר שליחי חב"ד ברחבי העולם.

זמני השבוע

ויחולל ת"א חיפה בארבע אילת מניירוק

כניסת השבת	3:59	4:14	4:03	4:18	4:19	4:11
צאת השבת	5:15	5:16	5:14	5:18	5:19	5:14

פקס: 03-9606169
אינטרנט: www.chabad.org.il
דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות
נא לשמור על קדושת הגיליון

מה ערכם של חיי-אדם

הדבר המבדיל את רצח השופט מעשרות וממאות מעשי רצח אחרים היא העובדה שמעשה כזה אינו קורה בכל יום. לו היו מתרחשים עוד מקרים מסוגו, היינו עוברים גם על כך לסדר-היום

השגרה, כי חל פחות בערך של קדושת החיים וחיי אדם נעשו זולים במקומותינו. אולי הזילות בחיי האדם מתחילה דווקא בדברים שנחשבים 'קטנים'. הפלות, למשל, או נטילת חיייהם של חולים סופניים. ברגע שפורצים את המוחלטות של קדושת החיים ומתירים לבני-אדם ליטול חיים של זולתם, הופכת הפרצה הקטנה לשיטפון.

קדושת החיים משמעותה — שחיי אדם, כל אדם, קדושים הם, ואסור לאדם להעלות על דעתו לגדוע אותם. בהלכה היהודית אין שום הבדל בין חיייו של זקן חולה וגוסס לבין חיייו של ילד קטן, עיריני ותוסס. מי שמזרז את מיתתו של גוסס, הוא רוצח לכל דבר. הרעיון הטמון ביסוד הגישה הזאת הוא, שחיי-אדם אינם נמדדים במונחים כמותיים. רגע חיים, של כל אדם, בכל מצב, הוא הדבר המקודש ביותר, שאי-אפשר כלל להעריכו.

לא זו בלבד שהאדם אינו רשאי ליטול את חיי זולתו, הוא גם אינו אדון על חייו-שלו. מאבד עצמו לדעת אף הוא רוצח, אלא שאותו איננו יכולים להעניש. בעולם הבא ישלם המתאבד את מלוא המחיר על הפשע הנתעב שעשה. כי חיי האדם קודש הם, ואינם ברשותו של האדם.

צו מוחלט

ערך זה של קדושת החיים מבוסס על אמונה בבורא עולם, שנתן את החיים ואסר באיסור החמור ביותר לשפוך דמים. הזיקה בין אמונה בה' ובין מוסריות אנושית בסיסית באה לידי ביטוי חד בתשובתו של אברהם אבינו לאבימלך: "רק אין יראת-אלוקים במקום הזה — והרגוני".

העזונו שפקד את כולנו צריך להוביל להעמקת החינוך והתודעה של קדושת החיים. חובה עלינו להשריש בלב כול כי הדיבר "לא תרצח" — הוא מוחלט. הציווי האלוקי "מיד האדם, מיד איש אחיו, אדרוש את נפש האדם" — הוא סופי ונצחי. הנימוק "כי בצלם אלוקים עשה את האדם" — הוא היסוד לקדושת החיים.

פ רסום הפרטים שמאחורי רצח השופט אזר חולל זעזוע בלב כל אדם. יש שהזדעזעו בעיקר מהעובדה שמדובר בשופט. לנו נדמה שהמעורר פלצות הוא הקלות שבה מחליטים לרצוח אדם, ובוחרים בקרבן מזדמן. ככה, סתם, מבלי שהאדם יהיה מעורב בדבר-מה, מחליטים לרצחו נפש, כדי שאולי יהיה אפשר לנהל אחר-כך משא-ומתן על 'סיוע בחקירה'. ידענו הרבה מעשי פשע מחרידים ומצמררים, אבל זה שיהא של מפלצתיות.

הבעל-שם-טוב אומר, שכל דבר שיהודי רואה או שומע צריך לשמש לו הוראה בעבודת-ה'. גם אירועים שגרתיים, אמורים לעורר את האדם למחשבה ולהתבוננות. על-אחת-כמה-זכמה מאורע מסעיר כל-כך, שחולל זעזוע בלב כולנו.

זילות החיים

האם אפשר לפטור את העניין בהטלת האשמה על כתפי הפושעים, או שגם אנחנו כולנו, כחברה וכציבור, אמורים לעשות בדק-בית כלשהו? האם המפלצתיות הזאת היא התפרצות של רוע נקודתי, אצל אנשים שפלים במיוחד, או שאולי התפתח מסביב רקע שמצמיח את פירות-הבאושים הללו?

יש תחושה שפשע זה משתלב באווירה כללית של זילות חיי אדם. כמעט מדי יום ביומו אנו מדווחים על עוד ועוד מעשי רצח, ולצערנו כבר איננו מתרגשים מהם, כי הם נהפכו לשגרת-חיים. בעלים רוצחים את נשותיהם, מריבה בין בני-נוער מסתיימת ברצח, ויכוח על חניה מוביל לשפיכות-דמים, נערה בת ארבע-עשרה מחליטה להתאבד. מעשים שבכל יום.

הדבר היחיד שמבדיל את רצח השופט מעשרות וממאות מעשי רצח אחרים היא העובדה שמעשה מפלצתי כזה אינו קורה בכל יום. לו היו מתרחשים עוד ועוד מקרים מסוגו, היינו עוברים גם על כך לסדר-היום. והלוא האמת היא שכל אירוע של שפיכות-דמים היה צריך לעצור את החיים, כי רצח הוא הדבר הנורא מכול, החמור מכול, המזעזע מכול. אנחנו ממשיכים בחיי

מבחוץ רע, מבפנים טוב

שתי תגובות אפשריות

זו ההוראה הכללית שיהודי צריך ללמוד מהמעשה של אשת פוטיפר: כשיהודי נתקל בהפרעה לענייני הקדושה הוא יכול להגיב בשתי דרכים: האחת, לראות בזאת הפרעה, דבר העומד באמת כנגד הקדושה, ולעמוד בכל הכוחות להילחם בהפרעה זו. הדרך השנייה, הנעימה יותר, היא להבין שגם ההפרעה, בפנימיותה, נועדה לסייע לקדושה, וממילא אין כאן הפרעה אמיתית, אלא ביטוי חיצוני בלבד לעניין שמטרתו האמיתית היא להביא תוספת קדושה. עצם הגישה הזאת מסייעת לגלות את הכוונה הפנימית המסתתרת מאחורי ההפרעה.

כשיהודי יודע שבכל דבר טמון ניצוץ אלוקי ו"אין רע יורד מלמעלה", הרי גם כשהוא נתקל בהפרעות הוא יודע שתכליתם אחת – להוסיף קדושה ולסייע לקדושה. הוא אינו מתרשם מההשתקפות החיצונית, שבה הדברים נראים כהפרעה לקדושה, ולכן הוא מוסיף ללכת בדרכו בביטחון מלא, שגם הדברים הללו נועדו לסייע לעבודת ה'.

(לקוטי שיחות כרך א, עמ' 79)

העומד ומתפלל, ומתייצב כנגדו גוי המנסה להפריע לו ולבלבלו מתפילתו. על היהודי לדעת, שהמטרה הפנימית של ההפרעה הזאת היא לעורר בו כוחות עמוקים יותר, כדי שיתפלל ביתר כוונה, ממעמקי הלב.

השורש הרוחני יודע

לכאורה, אם המטרה בהתייצבותו של הגוי כנגד היהודי היא כדי לעוררו לתפילה ביתר כוונה, מדוע הדבר מתבטא דווקא בהפרעה לתפילה, היפוכה הגמור של תפילה בכוונה?

הדבר נובע מכך שהמציאות התחתונה אינה תמיד כלי לקבלת הכוונה הפנימית כמות שהיא. שורשו הרוחני של הגוי יודע וחש שעליו להוסיף קדושה בעולם, אך מאחר שהדבר צריך לעבור דרך מי שבדמותו הגלויה, כפי שהוא כאן למטה, אינו כלי לקדושה ואף עומד לנגד הקדושה, באה הכוונה הפנימית לידי ביטוי דווקא בדמות הפרעה ומכשול לקדושה; אלא שגם אז טמונה בזה הכוונה הפנימית להביא בסופו של דבר תוספת קדושה.

כשהורד יוסף למצרים ונמכר לפוטיפר, הועמד בניסיון קשה: אשת פוטיפר ניסתה להחטיאו, והוא נמלט מפניה, ובעקבות זאת העלילה עליו עלילות שגרמו להשלתו לבית-הסוהר.

במבט ראשון, אשת פוטיפר מסמלת כאן את הרוע והחטא, אך למרבה הפלא אומרים חז"ל: "אשת פוטיפר – לשם שמים נתכוונה". היא חזתה בכוכבים שעתידים להיוולד לה וליוסף צאצאים משותפים, ולכן עשתה את מה שעשתה. טעותה הייתה בכך, שהצאצאים הללו באו לא ממנה, אלא מבתה, אסנת, שנישאה ליוסף ונולדו להם הבנים מנשה ואפרים.

כוונה פנימית

כאן מתגלים העומק והמורכבות של הנהגת הקב"ה – יש דברים שבחיצוניות ובגלוי הם היפוכה הגמור של הקדושה, אך בפנימיותם טמונה כוונה לשם שמים, ומטרתם להוסיף קדושה ולהביא תועלת לקדושה.

בספר התניא מובאת דוגמה לזה מיהודי

מן המעייץ

נושא השבוע: לימוד חסידות

אמרת השבוע

יהודי אמיתי

כשנסע בעל חידושי הרי"ם אל הרבי מקוצק, לקח עמו בעגלה את שני נכדיו הקטנים (שלימים גדלו לבעל ה'שפת אמת' ובעל 'שפתי צדיק' מפילין). הימים היו ימי חורף קשים וסופת שלגים השתוללה בחוצות. במהלך הדרך עצרה העגלה באכסניה, ושם הבחין בבעל חידושי הרי"ם אחד ממכריו, מלמד בפראגה. הוא הציץ אל תוך העגלה וראה את שני הילדים, מכורבלים בשמיכות ושיניהם נוקשות מרוב קור.

שאל המלמד: "הייתכן לקחת ילדים קטנים כל-כך לדרך ארוכה בקור הזה? האם בגילם חסרה להם החסידות?".

השיב בעל חידושי הרי"ם: "הכול כדאי, ובלבד שיוכו לראות את פניו של יהודי אמיתי".

אילן-החיים

אילן-החיים של החסידות מורכב משורש גוף וענפים. השורש הוא הרבי; גוף העץ – החסידות; הענף הוא החסיד. על-ידי שורש העץ וגופו מקבל כל חסיד חיות פנימית, כדי שיוציא פירות שהם קיום המצוות בחיות פנימית.

(ספר המאמרים תשי"ח)

להיות בגן-העדן

פעם יצא אדמו"ר הרש"ב מליובאוויטש מחדרו ואמר לאחד החסידים המקורבים אליו: "היית עכשיו שלוש שעות בגן-העדן". והסביר: "כשלוש שעות בעיון – שרויים בגן-העדן".

אמונה במקומה

דבר שאפשר להשיגו בשכל, אין להשתמש בעבורו באמונה, האמין שכך הדבר, אלא יש להבינו על-ידי השגה.

(ליקוטי דיבורים)

חייבים להבין

כל יהודי מאמין בה' באמונה פשוטה וליבו תמים עם ה', אך חובת המוח והשכל להביא אמונה זו לגדי ידיעה והשגה, כפי שנאמר (דבריהימים-א, כה, ט) "דע את אלוקי אביך ועבדהו בלב שלם".

(היום-יום)

ההבנה מרוממת את האמונה

ככל שאדם מבין יותר באור ובחיות האלוקית המושגים בשכל, הוא מתעלה באמונה ומגיע לידיעת הפלאות האלוקות שאינה ניתנת להשגה שכלית. אמונה טהורה זו מחזקת אותו בכל ענייניו.

(ספר המאמרים קונטרסים)

התכלית – עבודה

תכלית החסידות היא עבודה בפועל. מי שחושב שחסידות אינה אלא השכלה והשגה – חי בטעות. רחמנות עליו, על גופו ועל נשמתו.

(אדמו"ר הרי"צ מליובאוויטש)

הנסיעה השתלמה

הימים ימי מלחמת-העולם הראשונה. בכל פינה שורצים חיילים, והדרכים בחזקת סכנה. ימי החנוכה קרבים ובאים, והגאון ר' יצחק באב"ד, רבה של טארטקוב (אחיו של הגאון מטארניפול, מחבר שו"ת 'חבצלת-השרון') שרוי בהתלבטות עזה. כבר שנים הוא נוהג לנסוע, אחת לכמה חודשים, אל רבו, הצדיק רבי ישכרדב מבלז, ולהתחמם מאורו. במיוחד כמה נפשו לשהות במחיצתו בימי החנוכה המאירים, שבהם נכונה לו חוויה רוחנית בלתי-רגילה. מה יעשה השנה? הדרך אל הרבי חוצה גבול, המפריד בין הצדדים הניצים. האם יותר הפעם על הנסיעה, מחמת הסכנה, או שמה ישים נפשו בכפו ובכל-זאת יצא לדרך המסוכנת?

הלבטים אינם מניחים אותו, לא ביום ולא בלילה. רעייתו הרבנית נרעדת מעצם המחשבה על נסיעה. "ונשמרתם לנפשותיכם", טוענת היא; "וחי בהם ולא שימות בהם", היא מוסיפה בלהט למדני. מצד שני — טוען כנגדה ר' יצחק, בלהט גדול עוד יותר — מה ערך יש לחנוכה בלי הדלקת הנרות על-ידי הרבי, בלי שירת 'הנרות הללו' מפי קודשו, בלי ההוד והקדושה של רבנו?

ימים אחדים לפני חנוכה מכריעים הגעגועים את החששות והפחדים, ור' יצחק יוצא לדרך. בהתקרבו לאזור הגבול ברור לו כי בדרך רגילה אין שום סיכוי לעבור מכאן לשם. ר' יצחק בא בדברים עם מבריחי-גבול מנוסים, משלם להם סכום כסף נכבד, והללו מתחייבים להעבירו את הגבול.

באישון-ליל הוא יוצא בלווייתם למשימה המסוכנת. לאחר כשעתיים של הליכה קשה מודיעים לו המבריחים: "חצינו את הגבול" — והולכים. ר' יצחק נותר לבדו, באפלה ובחשש. לפני הליכה של עוד כמה שעות, עד אשר יגיע אל הדרך המוליכה לבלז.

אף-על-פי-כן ליבו שמח. בעיני רוחו הוא כבר נמצא בבית-המרדש החם והמואר. בעוד פחות מיממה יזכה לעמוד מול פני הקודש ולחזות בהדלקת נרות החנוכה על-ידי הרבי ואומנם, בצוהרי היום הבא חוצות

שמן ופתילה

ימי החנוכה ומצוות הדלקת הנרות מספקים שפע של הוראות והדרכות בעבודת הבורא. נר בכלל הוא משל לנשמה ("נר ה' נשמת אדם") וכן למצוות ("נר מצווה"). רבנו הזקן מבאר (תורה אור מקץ לבב), כי מרכיבי הנר מבטאים את עניינה של מצווה: נר מורכב משמן ומפתילה. השמן אין בו אור מצד עצמו, ולא עוד אלא שהוא מכבה את האש הנופלת לתוכו; ובכל-זאת, דווקא באמצעותו שלהבת האש יכולה להיאחז בפתילה, וברגע שהשמן כלה — האש כובה.

אף במצווה כך. המצווה היא רצון המלך, בלי שום טעם ודעת, ואין בה שום השגה; ובכל-זאת, דווקא על-ידה מתגלה אור החכמה, זו התורה שבעל-פה. החכמה וההבנה בתורה שבעל-פה נועדו רק להבין ולהשיג את פירוש המצוות וטעמיהן.

עבודה מדורגת

ביאור נוסף, בדרך שונה: המצווה היא בדוגמת השמן, ואילו התפילה היא משל לנשמה. כשם שאין השמן יכול לדלוק בלי פתילה, כך אין האור האלוקי יכול להאיר במצווה אלא כאשר היא נעשית על-ידי נשמה (יהודי): המצווה מצד עצמה, אף-על-פי שהיא "שמן משחת-קודש", שיסודתה בהררי-קודש, אין האור אלוקי יכול להיאחז בה, שכן היא מלובשת בלבוש גשמי. לכן יש צורך ב'פתילה', בנפש האלוקית המקיימת את המצווה, שהיא רוחנית, ובטלה לקב"ה בטבעה (כפתילה זו, שהאש נאחזת בה על-ידי ביטולה לאש). 'פתילה' זו מאפשרת את כיליון השמן באור האלוקי (שם לג,ג).

הרבי מליובאוויטש מפיק מהסדר של הדלקת נרות חנוכה מוסר-השכל בעבודת ה': מי שנמצא בראשית דרכו בעבודת ה' צריך להדליק נר אחד בלבד; הדלקת שמונה נרות עדיין אינה לפי כוחו. גם לאחר שהדליק נר אחד, עדיין אינו יכול להדליק ביום השני שמונה נרות, ואף לא שלושה נרות, אלא עליו להדליק שני נרות בלבד. עבודת ה' דורשת עלייה והליכה מסודרת ומודרגת, מן הקל אל הכבד, ורק כך יעלה ויבוא לדרגות הנעלות ביותר — 'שמונה נרות'.

הוראה אחרת אנו למדים מסדר ההדלקה, שהוא בשיטת 'מוסיף והולך': אדם העולה בהר אינו יכול להרשות לעצמו לעצור ולעמוד במקום אחד, אפילו אם הגיע למקום גבוה, כי גדולה הסכנה שייפול. גם מי שעולה "בהר ה'" חייב לעלות תמיד; ההסתפקות בדרגה רוחנית מסוימת, אפילו גבוהה, סופה שתביא ירידה (לקוטי שיחות כרך י', עמ' 127).

נקודת היהדות

כ"ק אדמו"ר ה'צמח-צדק' מסביר (דרך מצוותיך עמ' עא), שהמאבק הפנימי בין עמי-ישראל ליוונים היה בכך, שהיוונים רצו להחליף את חכמת התורה בחכמת הפילוסופיה. ומה בין זו לזו? — הפילוסוף לא יקבל אלא את מה שהשכל מחייב, כמו מציאות ה', אחדותו, והיותו קדמון ונצחי, אבל מה שלא יבין וישיג בשכל — יכחיש. לכן כיוונו היוונים בהשגחה העליונה, בגלל איזו קושיה שהוקשתה להם, וכמו-כן כיוונו במצוות ה', באמרם: מה נוגע לקב"ה אם נאכל בשר בחלב וכיוצא בזה. לעומתם, היהודי מאמין שהקב"ה מרום ומתנשא מכל בחינה של חכמה והשגה, ולית מחשבה תפיסא ביה כלל, ותכלית החכמה היא האמונה ביסודות התורה. הנס של חנוכה היה — התגברות החכמה האלוקית על החכמה היוונית.

ברוח זו מפרש הרבי מליובאוויטש (איגרות-קודש כרך ב, עמ' רעז) את דברי הגמרא: "טימאו כל השמים שבהיכל" — השכל האנושי התגבר כל-כך עד שטימא את כוח השכל שבנפש. העצה הזו הייתה — "מצאו פך אחד של שמן תתם בחותמו של כוהן גדול". פך זה רומז לנקודת היהדות, שהיא תמיד תמימה ושלמה, ובכוחה ניצחו את טומאת יוון.

רגליו של ר' יצחק את מפתן בית-המרדש בבלז.

הערב ירד והרגע הגדול הנה הגיע. מצטופף לו ר' יצחק עם נכבדי החבורה ליד הכותל שמאחורי גבו של הרבי. רבי ישכרדב קרב אל החנוכייה, מברך את הברכות בדבקות עצומה ובנעימה מרטיטה,

ומדליק נר ראשון של חנוכה. את התרגשותו של ר' יצחק אין לתאר. הוא מביט ברבי ובתנועות ידיו וליבו נישא מעלה ומתרוגן מצד לצד כשלהבת הנר. מתבונן ר' יצחק ברבי וליבו מלא וגדוש אהבה. לפתע נדמה לו כי גם הרבי מביט בו. הייתכן? שואל הוא

את עצמו; כלום אין זה מחזה תעתועים? הלוא הרבי ניצב כעת ופניו אל החנוכייה וגבו אליו?

בתוך כך מתערבבות המחשבות במוחו של ר' יצחק והנה צף ועולה במוחו סיפור ששמע פעם על חסיד ישיש של 'החווה' מלובלין. חסיד זה היה נוסע לקראת כל ראש-השנה ללובלין. בדרכו היה עובר בסטרליסק, ועושה ימים אחדים בבית-מדרשו של הצדיק הנודע, רבי אורי מסטרליסק.

פעם אחת, בעודו עומד מאחורי גבו של הצדיק רבי אורי ומתבונן בהליכותיו, חש החסיד כאילו רבי אורי מביט היישר לתוך עיניו, והי הדבר לפלא בעיניו. גמר החסיד בליבו כי בהיותו אצל רבו, ה'חווה', יספר לו על כך וישאלנו לדעתו.

בתום הימים-הנוראים בא החסיד הישיש להיפרד לשלום מ'החווה'. לפתע פנה אליו 'החווה' ואמר — "הלוא מתגורר אתה בסביבות סטרליסק. אם-כן לך-נא אל רבי אורי ומסור לו דרישת-שלום ממני. אמור לו גם כי יודע אני שיש לו שני פנים..."

נדהם החסיד מדברי רבו ואמר לו — "במרו-עייני נוכחתי בכך, כשהייתי לא-מכבר בבית-מדרשו". 'החווה' לא הגיב לדברים ורק שב על בקשתו הקודמת: "ובכן, אמור לו כפי שביקשתיך".

בדרכו מלובלין נכנס החסיד — כמצוות רבו — לסטרליסק. בא אל הצדיק רבי אורי ומסר לו את דברי רבו 'החווה' כלשונם. נתן בו רבי אורי מבט חריף ואמר — "מסור לרביך כי לא שני פנים אלא ארבעה, כדברי הפסוק (ביחזקאל, על חיות המרכבה), 'ארבעה פנים לאחת'..."

כשנודע הדבר והתפרסם ברבים דבק בצדיק רבי אורי הכינוי — 'השרף'. בסיפור זה הררה עתה ר' יצחק, בעודו מתבונן ברבו, רבי ישכרדב מבלז.

בתוך כך הסתובב לפתע הצדיק מבלז לעברו של ר' יצחק ואמר לו — "בסטרליסק מזמרים בחנוכה 'מזמור לתודה'. פתח פיה, ר' יצחק, ופצח בשירת 'מזמור לתודה'..."

אור-אז ידע הגאון ר' יצחק באב"ד כי צדק כאשר קיבל עליו את הקשיים והסיכון שהיו כרוכים בחציית הגבול. הוא ידע כי בזה הרגע היה עד לגילוי של רוח-הקודש ממש, ולכך לא יכול היה לזכות אלא במחיצת רבו.

המקום שבו התחולל נס חנוכה

לפני זמן־מה, מספר ר' חנוך, אחד ממארגני התערוכה, ביקרה כאן אישה שהגדירה עצמה מסורתית. כעבור כמה ימים שבה עם שני ילדים צעירים. לאחר כמה שעות שבילתה איתם סיפרה כי אלה נכדיה. "הבת התחנתה עם בן קיבוץ, והנכדים שלי כבר לא יודעים שום־דבר ביהדות. כל ניסיונותי עד כה להקנות להם מעט יהדות על־ידי דיבורים – נכשלו. הבאתי אותם לכאן ולשמחתי הרבה הם הוקסמו. פתאום הם קלטו שהם שייכים לעם בעל מורשת עתיקה", אמרה הסבתא בהתרגשות.

הנחיות לאמנים

המוצגים בתערוכה נבנו בשיתוף פעולה הדוק ומרתק בין קבוצת תלמידי־חכמים ירושלמים ואמנים, מספר הרב לוי. שנים היו המוצגים פזורים באתרים שונים, בעיקר בירושלים. לפני כשנה זימו הרב לוי ושותפיו את קיבוץ של המוצגים והבאתם לאזור המרכז. "אנו שואפים להפוך את המקום לאבן שואבת ולמרכז למידה על בית־המקדש", הוא אומר.

התערוכה ממוקמת ברח' דב גרונו 48 בני־ברק. לתיאום ביקורים: טל' 052-3457471, 052-4775484.

הרב לוי ומוצגי התערוכה: מדוע מייחלים לבניין המקדש

הנושא את שם אבי־סבו הידוע, מי שכונה בזמנו 'רב האסירים', אומר כי הוא משתדל לצעוד בדרכי סבו ולהאחיב שם שמים על הבריות.

שורשים לנכדים

"המקום הזה מחבר אנשים מכל החוגים והסוגים", הוא אומר. "היו פה אברכי 'כולל' חשוב בני־ברק, שישבו שבועיים סביב דגם בית־המקדש ולמדו בעזרתו את מסכת יומא; והיו כאן יהודים שכמעט אינם יודעים דבר על התורה ומצוותיה, ובסוף ביקורם אמרו כי כעת הם מבינים טוב יותר מדוע יהודים בכל הדורות יחילו כל־כך לבניין בית־המקדש".

הדלקתם נרות, שרתם 'הנרות הללו', שיחקתם בסביבוניכם, ואפילו נתתם דמי חנוכה. הילדים בחופשה ואתם מחפשים נואשות תעסוקה נעימה ומועילה בעבורם. הנה המלצה לבילוי שימלא בוקר שלם – ביקור בתערוכת 'המקדש וכליו' בבני־ברק. בואו לשם עם ילדיכם וגם אתם תלמדו דבר או שניים שלא ידעתם על המקום שבו התרחש נס חנוכה.

התערוכה ממוקמת בבית־הכנסת 'עולי הגרדום', בשכונת הגיבורים שבצפון העיר. יש בה, בין השאר, דגם גדול ומרהיב של בית־המקדש השני, תבנית המשכן וכליו, מנורת הזהב, הכיור, בגדי הכהנים, החושן, סממני הקטורת, תבליט הממחיש את מסע בני־ישראל ממצרים לארץ־ישראל ועוד. צוות מנוסה של מדריכים או מדריכות יוביל אתכם בבטחה בין משעולי המשניות, המדרשים ופוסקי ההלכה המתארים את צורת הבית, תפקידי אגפיו השונים ואופן העבודה בו.

להאחיב שם שמים

בנוספים נוספים – תיבת נח חביבה, מראה העולם בעידן הגאולה, דגמים יוצאי־דופן של 'ים של שלמה' (אגן המים הענק שעשה שלמה המלך להיטהרות הכהנים) ושל כיסא המלוכה המופלא שבנה החכם מכל אדם, ועוד. פה־ישם נעשה שימוש בטכניקה של תנועה, התורמת עוד להחייאת המוצגים. אל תניחו לאכסניה המיושנת־משהו להסיט את תשומת־ליבכם מהמוצגים המאלפים.

מאחורי התערוכה עומד צוות אברכים שעניין המקדש וכליו קרוב לליבם. בראשם עומד הרב אריה לוי, רב בתי־כנסת בצפון תל־אביב. הרב לוי (35),

בריאות עם סיעוד בחבילה אחת!

המבצע כולל: תוכנית סיעודית לכל אחד מבני הוגם ובנוסף ניתוחי השתלת איברים בחו"ל, התרופות היקרות שאינן כולל הכריאות, טיפולים מיוחדים בחו"ל, עזרה ראשונה לכאבי שיניים, ביקור רופא 24 שעות וייעוץ רפואי טלפוני חינם.

עדיין במחירים הישנים

קבוצת גפן -המבטחת המורשת של העיבור הדתי

1800-39-33-39

ספר שמוכרחים לקרוא

נשמה עם עצמה

סיפורם המרתק של בני-ישיבה, היוצאים למסע-רוחני בחיפוש דרך רוחנית בעבודת ה'. במהלך המסע הם מתלבטים בשאלות קשות ומגלים עולמות קסומים.

ספר מסעיר, מחדש ומעורר מחשבה מאת מנחם ברוד

הפצה: 'יודאיקה', 03-9606120

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

מלאכה בלילות חנוכה

שאלה: מה טעם המנהג שלא לעשות מלאכה כל זמן שהנרות דולקים?

תשובה: ימי חנוכה ניתנו להלל והודאה, ויש אומרים שגם לשמחה, אבל אין בהם איסור מלאכה. עם זה, נהגו הנשים (ובכמה קהילות גם הגברים) שלא לעשות מלאכה כל עוד הנרות דולקים, ומנהג זה יש לו תוקף כעין נדר.

אחד הטעמים הוא, כדי שלא יבואו להשתמש באורם של הנרות ולהננות מהם (ויש מסבירים: שמא יכבה האור בבית באמצע המלאכה ויסיפו לעשותה לאור הנרות). לפי זה, לאחר שעובר זמן החובה של בעירת הנרות, שהוא חצי שעה או לכל היותר חמישים דקות, שאז מותר מן־הדין להשתמש לאור הנרות, וכן אם נמצאים בחדר אחר, שאין הנרות דולקים בו – אין מניעה מלעשות מלאכה. וכך נקטו רוב הפוסקים והקהילות, וכן מנהג חב"ד (שמותר לעשות מלאכה שלא כנגד הנרות).

טעם אחר נאמר בזה בכמה פוסקים, כדי לציין את החגיגות של ימי החנוכה. הנהגים לפיו נמנעים ממלאכה כל עוד מצויים נרות דולקים, או כלשון "כל זמן שנרות של בית־הכנסת דולקות, והוא עד כחצות הלילה". אך הכול מודים שחשוב שכל בני־הבית יציינו את החג בכך שיתכנסו ליד הנרות, ולא יתפזרו במשך חצי השעה הראשונה. וזה הטעם שנהגו שהילדים משחקים בסביבון בחנוכה.

מנהג זה נוגע בעיקר למלאכות כמו: תפירה, סריגה, כיבוס וגיהוץ, אבל לא לבישול, אפייה והכנת צורכי סעודה וכדומה – שהרי גם אם מציינים בזה את החג, לא ייתכן להחמיר יותר מבחול־המועד. ויש נוהגים בירושלים להחמיר בחצי השעה הראשונה ולהימנע גם ממלאכות אלה.

מקורות: טושו"ע ס" עתר ס"א ונו"כ, משנה ברורה, כף החיים, פסקי תשובות ס"ק ב ושי"נ. השלמה לשי"ע אדמו"ר הזקן סוס"ד (כרך ג-ד עמ' 1369). נטעי בכריאל הלי' חנוכה סרק לח. אנציקלופדיה תלמודית סוף ערך 'חנוכה'. ספר המנהגים - חב"ד עמ' 71.

פותחים שנה עם "שולחן שבת"

שולחן השבת שלכם יראה אחרת עם הסדרה המופלאה

על כל פרשה שלוש-עשרה שיחות ורעיונות, עשירים וקולעים, בעלי מסר ומוסר-השכל, בשפה שווה לכל נפש. מעובדים מאוצר שיחותיו של הרבי מליובאוויטש, המאיר את פרשיות התורה ואת מועדי ישראל באור מקורי ומיוחד

להשיג בחנויות הספרים המובחרות. להזמנות בכרטיס אשראי (ולא תוספת דמי משלוח): 'יודאיקה', 03-9606120

